

Velké povečeří

Začátek s Bohem velikého povečeří

Čte se ve Velkém půstu a v předvečer svátku Narození Páně a Bohozjevení.

Slouží se v pondělí, úterý, středu, čtvrtek a pátek svaté čtyřicátnice. Poznámky umístěné *zde vlevo* platí pro službu ve Velkém půstu.

Služba bez diakona.

Kněz v epitrachilu stojí na soleji před zavřenými královskými dveřmi:

Slouží se slavnostně a s litíjí v předvečer svátku Narození (resp. Bohozjevení) Páně bez ohledu na to, na jaký den v týdnu svátek připadne: sváteční všenoční bdění začíná velkým povečeřím, které končí litíjí, po níž se přechází do jitřní bohoslužby. Poznámky umístěné *zde vpravo* platí pro slavnostní službu před výše uvedenými svátky. Začátek povečeří se může konat slavnostně, jak je zde uvedeno, nebo obyčejně, jako když se slouží ve velkém půstu.

Kněz **v epitrachilu a felonu**, diakon v plném rouchu činí společně tři poklony před svatým prestolem, řkouce potichu: **»Bože, očistiž mne hříšného«** (tříkrát).

Diakon odhrnuje oponu a otevírá svaté dveře, nato podá knězi kadidlo a sám bere rozžatou svíci, načež společně **okuřují** (diakon se svíci stává se naproti okuřujícímu knězi a uklání se) svatý prestol, celý oltář, ikonostas, celý chrám, věřící, svaté dveře, prestol zepředu a nakonec kněz okouří diakona. Diakon pak vychází severními dveřmi z oltáře s orarem v pozdviže-

né pravici a s rozžatou svící v levici,
stane před svatými dveřmi a zvolá:

Požehnej, otče. (*Posléze diakon odchází zpět do oltáře.*)

Dí kněz: **Blahosloven Bůh náš ...**

Bratři začínají „začátkem obvyklým“:

Pak ihned následuje: Pojdte, pokloň-
me se... (viz dále po „začátku obvy-
klém“).

„Začátek obvyklý“:

Sláva tobě, Bože náš, sláva tobě !

Králi nebeský, Utěšiteli, Duchu pravdy, jenž jsi všude přítomen a vše naplňuješ, poklade blaha a dárce života, přijď a usídlíš se v nás a očistiž nás ode vši skvrny a spasiž, Blahý, duše naše.

Trojsvatá píseň:

Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný,
smiluj se nad námi.

(Poklona)

Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný,
smiluj se nad námi.

(Poklona)

Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný,
smiluj se nad námi.

(Poklona)

Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu,
i nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Poté:

Přesvatá Trojice, smiluj se nad námi. Pane, očisti hříchy naše;
Vládce, odpusť přestoupení naše; Svatý, navštiv a zhoj nemoci
naše pro jméno své.

Velké povečeří

Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, i nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Otče náš, jenž jsi na nebesích!
Posvěť se jméno tvé,
přijď království tvé,
buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.
Chléb náš vezdejší dejž nám dnes
a odpusť nám naše viny,
jakož i my odpouštíme viníkům našim,
a neuvod' nás v pokušení,
ale zbav nás od zlého.

Kněz: Neboť tvé jest království, moc i sláva, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Amen.

Kněz odchází do oltáře.

Zde žalmista začíná sváteční veliké povečeří:

Následuje:

Hospodi, pomiluj.

(Dvanáctkrát)

Pojďte, pokloňme se Králi našemu Bohu.

†

Pojďte, pokloňme se a padněme před Kristem,
Králem naším Bohem.

†

Pojďte, pokloňme se a padněme před samým Kristem,
Králem a Bohem naším.

†

Velké povečeří

Poté — je-li první týden Velkého postu — začíná žalmista (velice pomalu) číst **žalm 69.** (70.):

Zavírají se královské dveře. Žalmista začíná číst rovnou **žalm 4.** a dal.

Žalm 69. (70.):

Bože, na pomoc mi pospěš, Hospodine!, neprodlévej pomoci mi. Ať pohanění jsou a zastydí se, kdož hledají duše mé. Kéž táhnou zpět s hanbou, kdož mi přejí zlého! Rychle ať se obrátí nazpátek se studem, kdož mi říká: „Dobře ti tak!“ Ať já sá a plesá z tebe každý, kdož hledá tebe, Bože. Ať neustále říká: „Hospodin budiž veleben!“ kdo miluje tvou spásu. Já pak chudý jsem a ubohý, Bože, přispěj mi na pomoc. Pomoc má a vysvoboditel můj jsi ty, Hospodine, neprodlévej.

Po dokončení žalmu se čte v první týdnů Velkého půstu **veliký kánon sv. Ondřeje Krétského.**

Kánon se čte takto: po přečtení žalmu (otevřou se královské dveře) kněz vychází do středu chrámu a jakmile věřící zazpívají irmos, tak čte tropary kánonu. Věřící zpívají všechny irmosy a přípěvy (smiluj se nade mnou, Bože, smiluj se nade mnou). Kněz čte verše kánonu. Po přečtení kánonu odchází kněz do oltáře a žalmista pokračuje ve čtení povečeří žalmem 4. (zavírají se svaté dveře).

Není-li kánon, čte žalmista hned **žalm 4.:**

Když úpěl jsem, vyslyšel mne Bůh spravedlnosti mé. V tísní dal jsi mi uvolnění. Smiluj se nade mnou, vyslyš modlitbu mou! Synové lidští!, jak dlouho *budete* vzdorní? Proč milujete daremnost a hledáte lži? Což nevíte, že si Hospodin vyvolil svatého svého? Hospodin mne vyslyší, když jej budu vzývati. Při hněvu svém nehřešte; co si říkáte v srdcích svých, *toho* lítostivi buďte na ložích svých. Přinášejte oběť spravedlnosti a doufejte v Hospodina. Mnozí říkají: „Kdo nám ukáže, co

dobré jest?“ Zračí se na nás světlo tváře tvé, Hospodine. Dal jsi radost srdci mému, avšak oni bohatnou *jen* úrodou obilí, vína a oleje. S pokojem rychle usínám a jsem klidný, neboť ty, Hospodine, mně jedinému dáváš přebývat v naději.

Žalmista čte **žalm 6.**:

Hospodine! Neusvědčuj mne v rozlícení svém a ve hněvu svém mne netrestej. Smiluj se nade mnou, Hospodine, neboť jsem nemohoucí; uzdrav mne, Hospodine, neboť třesou se kosti moje. I duše má je silně rozbouřena. A ty, Hospodine, jak dlouho ještě? Učiň změnu, Hospodine: vysvobod' duši mou, spasiž mne dle milosrdenství svého. Neboť nikdo z mrtvých nevzpomíná tebe, a v pekle kdo tě oslavuje? Vyčerpán jsem sténáním svým, každé noci omývám *pláčem* lože své, slzami svými rosím postel svou. Kalí se zrak můj kvůli hněvu *protivníků*, zvetšel jsem uprostřed všech *těch* nepřátel mých. Odstupte ode mne všichni, kdož pášete nepravosti, vždyť uslyšel Hospodin mého pláče hlas. Vyslyšel Hospodin prosby mé, Hospodin přijímá modlitbu mou. Ať zastydí se a skrčí všichni nepřátelé moji, ať obrátí se nazpět a zahanbeni jsou náhle.

Žalmista čte **žalm 12.** (13.):

Jak dlouho ještě, Hospodine?, budeš na mne zapomínati dokonce? Dokavad až odvracovati budeš tvář svou ode mne? Dokavad budu skládat myšlenky v duši své a žal v srdci mém dnem i nocí? Jak dlouho ještě vyvyšovati se bude nepřítel můj nade mnou? Shlédni a vyslyš mne, Hospodine, Bože můj. Osvěť oči mé, abych snad neusnul *spánkem* smrti. Ať neřekne nepřítel můj: Zvítězil jsem nad ním! Ti, kteříž mne sužují, plesati budou, klesnu-li. Já však v milosrdenství tvé jsem doufal. Radovati se bude srdce mé ze spasení tvého; opěvovati budu Hospodina, že mi tak dobře učinil, a zpívati budu jménu Hospodina nejvyššího.

Shlédni a vyslyš mne, Hospodine, Bože můj. Osvět' oči mé, abych snad neusnul *spánkem* smrti. Ať neřekne nepřítel můj: Zvítězil jsem nad ním! Ti, kteříž mne sužují, plesati budou, klesnu-li. Já však v milosrdenství tvé jsem doufal. Radovati se bude srdce mé ze spasení tvého; opěvovati budu Hospodina, že mi tak dobře učinil, a zpívati budu jménu Hospodina nejvyššího.

Žalmista: Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, i nyní i vždycky až na věky věkův. Amen.

Alleluja, alleluja, alleluja, sláva tobě, Bože! (*Třikrát*)

Hospodi, pomiluj. (*Třikrát*)

Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, i nyní i vždycky až na věky věkův. Amen.

Žalmista čte **žalm 24.** (25.):

K tobě, Hospodine, pozdvihl jsem duši svou, Bože můj, v tebe jsem doufal, nechť nejsem zahanben *na věky*! Ať neposmívají se nade mnou nepřátelé moji. Neboť žádný z doufajících v tebe nebude zahanben. Pohanění buďtež všichni, kteříž darmo nepravosti činíte. Cesty své ukaž mi, Hospodine, a stezkám svým mne vyuč. Ved' mne k pravdě své a poučuj mne, neboť ty jsi Bůh, Spasitel můj, a na tebe jsem spoléhal každého dne. Rozpomeň se na slitování svá, Hospodine, a na milosrdenství svá, neboť trvají od věků. Hříchů mladosti mé a nevědomosti mé nevzpomínej. Podle milosrdenství svého pamatuj na mne, pro dobrotu svou, Hospodine. Blahý a spravedlivý jest Hospodin, protože bloudícím ukáže cestu zákona. On mírné vede v úsudku, naučí tiché cestám svým. Všechny cesty Hospodiny jsou milosrdenstvím a pravdou těm, kteříž hledají zákona jeho a svědectví jeho. Pro jméno tvé, Hospodine, očistiž hřích můj, neboť jest veliký. Jaký je člověk, jenž se bojí Hospodina? Takovému On Zákonem *svým* určuje cestu, kterou si zvolit.

Duše jeho v dobrém přebýváti bude a potomstvo jeho dědictví země dojde. Tvrzí jest Hospodin těm, kteříž se ho bojí; zvěstuje jim *to* smlouva Jeho. Očí svých *upírám* na Hospodina vždycky, neboť on vytrhne z léčky nohy mé. Popatři na mne a smiluj se nade mnou, neboť osamělý a nuzný jsem. Soužení srdce mého rozmnožila se, z běd mých vyved' mne. Pohled' na ponížení a vysílení mé, a odpusť všechny hříchy mé. Popatři na nepřátele mé – jak se rozmnožili a *jakou* nenávisťi nešlechtnou nenávidí mne! Ochraňuj duši mou a vysvobod' mne, nechť nejsem zahanben, že v tebe jsem doufal. Dobrosrdeční a šlechtní připojili se ke mně, neboť očekával jsem tebe, Hospodine. Vysvobod', Bože, Israele ze všelikých soužení jeho.

Žalmista čte **žalm 30.** (31.):

V tebe, Hospodine, jsem doufal, nechť nejsem zahanben na věky; ve spravedlnosti své vysvobod' mne a spasíš mne. Nakloň ucho své ke mně, pospěš vysvobodit mne. Budiž mi Bohem – ochráncem mým a domem bezpečným, abych spasen byl. Neboť vláda má a útočiště mé jsi ty, a pro jméno své vedeš a nasycuješ mne. Vyved' mne z osidla toho, kteréž na mne nastrojili, neboť ty, Hospodine, jsi ochránce můj. V ruce tvé poroučím ducha svého. Vysvobodils mne, Hospodine, Bože pravdy. V nenávisťi jsi pojal těch, kdož daremně ctí marnosti; já pak v Hospodina doufal jsem. Radovati a veseliti se budu v milosrdenství tvém. Neboť vzezřel jsi na ponížení mé, vysvobodil jsi z neštěstí duši mou. A neponechal jsi mne v rukou nepřátel, leč postavil jsi na místě širém nohy mé. Smiluj se nade mnou, Hospodine, neboť soužení mám; od hněvu *tvého* zkalilo se oko mé, duše má i nitro mé. Protož vytrácí se v bolesti život můj a léta má *uběhla* v úpění. Zemdlena jest v ubohosti síla má a třesou se kosti mé. Pro všechny nepřátele své učiněn jsem pohaněným, tím spíše i pro sousedy mé; strašným stal jsem se pro známé své – kteří *z nich* mne venku uviděli,

pryč utíkali ode mne. Byl jsem zapomenut v srdcích *jejich*, jako bych již mrtev byl. Učiněn jsem jako nádoba roztráštěná. Neboť slyšel jsem utrhaní od mnohých přebývajících vůkol. Když scházeli se spolu proti mně, o tom, jak by odjali duši mou, radili se. Já však v tebe skládal jsem naději, Hospodine, řekl jsem: Bůh můj jsi ty!; v rukou tvých je úděl můj. Vytrhni mne z rukou nepřátel mých a těch, kteříž mne pronásledují. Zjev tvář svou služebníkovi svému a spasiž mne dle milosrdenství svého. Hospodine, ať nejsem zahanben, že vzýval jsem tebe! Nechať jsou zahanbeni bezbožníci a do pekla ať klesnou. Nechť oněmějí ústa lstivá, jež v pýše a pohrdání pomlouvají spravedlivého, *jakoby páchal* nepravost. Jak velice mnoho je dobroty tvé, Hospodine, kterouž jsi uchoval bojícím se tebe a připravil těm, kteříž doufají v tebe před syny lidskými! Ukryješ je pod záštitou tváře své před vzbouřením lidským. Skryješ je ve svatyni před jazyky svárlivými. Požehnaný je Hospodin, neboť podivuhodně ukázal milost svou, *kteřá je jako* hradby městské. Já pak řekl ve vytržení svém: Zavržen jsem od očí tváře tvé. Protož vyslyšel jsi hlas modlitby mé, když volal jsem k tobě. Milujte Hospodina, všichni svatí jeho, neboť pravdu si žádá Hospodin, odplatí však těm, kteříž si vedou nadmíru pyšně. Zmužte se a posilňte srdce svoje, všichni, kteříž doufáte v Hospodina!

Žalmista čte žalm **90.** (91.):

Kdo s pomocí Nejvyššího žije, pod ochranou Boha nebeského přebývá. Praví Hospodinu: Tys zastánce můj a útočiště mé, Bůh můj, v něhož doufám. Neboť On tě vysvobodí ze sítí lovců a od úmyslů útočníků. Ramenem svým zaštití tě, pod Jeho křídly budeš v bezpečí. Jako štít tě bude chránit pravda Jeho. Nebudeš se báti hrůzy noční ani střely létající ve dne, rány dopadající v noci, nemoci i běsa poledního. Padne jich po boku tvém tisíc, deset tisíc po tvé pravici, k tobě se však *ta zhouba*

nepřiblíží. Jenom očima svýma to spatříš a odplatu hříšníků uvidíš. Protože *jsi pravil*: „Tys, Hospodine, naděje má,“ a Nejvyššího jsi učinil útočištěm svým, nepřihodí se ti nic zlého, ani se nepřiblíží rána k příbytku tvému. Neboť andělům svým přikázal o tobě, aby tě ochraňovali na všech cestách tvých. Na ruce tě vezmou, aby sis neporanil o kámen nohu svou. Po zmijí a baziliškovi šlapat budeš, přemůžeš lva i draka. *Dí Bůh*: „Protože ve mne doufal, tedy vysvobodím a ochráním ho, neboť poznal jméno mé. Vzývati mne bude a vyslyším ho, při něm jsem v soužení, vysvobodím a oslavím ho. Dlouhým věkem ho nasytím a ukáži mu spasení své.“

Žalmista: Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, i nyní i vždycky až na věky věkův. Amen.

Alleluja, alleluja, alleluja, sláva tobě, Bože! (*Třikrát*)

Hospodi, pomiluj. (*Třikrát*)

Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, i nyní i vždycky až na věky věkův. Amen.

Je-li půst, konají se **tři poklony**.

Diakon otevírá svaté dveře.

Pak se začínají verše zpívané velebně, ne rychle, a hlasitě (zpívají střídavě oba klirosy, nebo kněz čte vždy první polovinu verše a žalmista odpovídá druhou polovinu).

S námi Bůh, pochopte, národové, a pokořte se.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Slyšte to všichni až do končin země.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Mocní, pokořte se.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

I kdybyste se znovu rozmohli, budete opět poraženi.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Velké pověčeří

Vás, jež pakty uzavíráte, vyvrátí Hospodin.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Ani slovo, které byste vyhlásili, nedokážete splnit.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Strašení vašeho se nezalekneme, nás nezmatete.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Hospodina, Boha našeho, však světít budeme, jen Jeho se báti budeme. — Neboť s námi (jest) Bůh.

A jestli doufati v Něho budu, posvěcením mým on bude.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

V Něho naději svou skládati budu, a on mne zachrání.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Hle, zde jsem já a děti, které mi dal Bůh.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Lid chodící ve tmě, uviděl světlo veliké.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Vám, žijícím v zemi a stínu smrti, vzešlo světlo.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Neboť se nám narodilo dítě, syn je darován nám.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Vláda je na rameni jeho.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

A velikost jeho nemá hranic.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Nazýván je jménem – anděl rady veliké.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Podivuhodný rádce.

— Neboť s námi (jest) Bůh.

Velké povečeří

Bůh silný a mocný, vládce pokoje.
— Neboť s námi (jest) Bůh.

Otec budoucího věku.
— Neboť s námi (jest) Bůh.

Nakonec se zpívá stejně, jako je uvedeno výše:

S námi Bůh, pochopte, národové, a pokořte se.
— Neboť s námi (jest) Bůh.

Sláva Otci i Synu I i Svatému Duchu.

S námi Bůh, pochopte, národové, a pokořte se.
— Neboť s námi (jest) Bůh.

I nyní i vždycky, I až na věky věkův, amen.

S námi Bůh, pochopte, národové, a pokořte se.
— Neboť s námi (jest) Bůh.

A nakonec všichni společně: Neboť s námi (jest) Bůh.

Diakon zavírá svaté dvěře.

A hned následující tropary (střídavě oba klirosy nebo žalmista):

Den minul, ' vzdávám ti díky, Pane, ' večer a noc bez hříchu,
prosím, dejž mi, Spasiteli, ' a spasiž mne.

Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu.

Den minul, ' vzdávám ti chválu, Vládce, ' večer a noc bez
pokušení, prosím, dejž mi, Spasiteli, ' a spasiž mne.

I nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

Den minul, ' oslavuji tě v písních, Svatý, ' večer a noc bez
úkladů, prosím, dejž mi, Spasiteli, ' a spasiž mne.

Všichni: Beztělesné bytosti cherubínské neumlkajícimi písněmi
oslavují tebe. Šestikřídla stvoření, serafíni neutichajícími

hlasy vyvyšují tebe, všechny voje andělské trojsvatými písněmi velebí tě. Neboť přede všemi jsi ty, Otec jsoucí, mající bezpočátečního Syna svého, a nesoucí Ducha života stejné cti — zjevená Trojice nerozdílná. Přesvatá Panno, Matko Boží, a všichni, kdož jste oživitelé a služebníky Slova *Božího*, všechny sbory proroků a mučedníků, požívající nesmrtelného života; modlete se usilovně za nás, všechny, neboť v nouzi jsme všichni. Nechť zbaveni jsouce oklamání od Zlého, andělskou pějeme píseň: Svatý, svatý, svatý, trojsvatý Hospodine, smiluj se nad námi a spasiž nás. Amen.

Poté tichým hlasem: **Věřím v jednoho Boha**, Otce, Vševládcе, Stvořitele nebe a země, všeho viditelného i neviditelného.

I v jednoho Pána, Ježíše Krista, Syna Božího, jednorozeného a z Otce zrozeného přede všemi věky. Světlo ze Světla, Boha pravého z Boha pravého, rozeného, nestvořeného, jednobytného s Otcem, skrze něhož vše učiněno bylo. Jenž pro nás lidí a pro naše spasení sestoupil s nebe, vtělil se z Ducha Svatého a Marie Panny a člověkem se stal. Jenž za nás ukřižován byl pod Pontským Pilátem, trpěl a pohřben byl. A třetího dne vstal z mrtvých podle Písem. Vystoupil na nebesa a sedí po pravici Otce. A znovu přijde se slávou soudit živé i mrtvé; jeho království nebude *mít* konce.

I v Ducha Svatého, Pána, oživujícího, jenž z Otce vychází a s Otcem i Synem spoluctěn a spoluoslavován jest a mluvil skrze proroky.

I v jednu svatou, obecnou a apoštolskou Církev.

Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů.

Očekávám vzkříšení mrtvých a život věku budoucího. Amen.

Dále verše — první se opakuje třikrát, další dvakrát, s velkou poklonou:

Přesvatá Vládce, Bohorodice, **I** pros za nás hříšné.

Velké povečeří

Všechny nebeské mocnosti svatých andělů a archandělů, **!**
proste za nás hříšné.

Svatý Jane, proroku a předchůdce a křtiteli Pána našeho,
Spasitele Ježíše Krista, **!** pros za nás hříšné.

Svatí slavní apoštolé, proroci a mučedníci, a všichni svatí, **!**
proste za nás hříšné.

Ctihodní a bohonosní Otcové naši, pastýři a učitelé *celého*
světa, **!** proste za nás hříšné.

(Zde se vzpomíná i na svatého, jemuž je zasvěcen chrám.)

Nepřemožitelná a nepochopitelná Božská síla uctívaného
a oživujícího Kříže, **!** neopouštěj nás hříšné.

Bože, očistiž nás hříšné.

Bože, očistiž nás hříšné a smiluj se nad námi.

Následuje: trojsvatá píseň až po Otče náš.

Žalmista čte níže uvedené tropary
a bohorodičen podle dne v týdnu:

Diakon otevírá svaté dvěře.

Žalmista – místo zde níže uvedených
– zpívá **tropar svátku**. A pak hned:
»Sláva... I nyní... Hospodi, pomiluj«
(40krát), jak je uvedeno dále níže.

V pondělí a ve středu večer; hlas 2.:

Osviž oči mé, Kriste Bože, ať nikdy neusnu spánkem smrtel-
ným, nechť nikdy neřekne nepřítel můj: Jsem silnější než on.

»**Sláva...**«

Budiž zastáncem duše mé, Bože, neboť procházím mezi mno-
hými osidly; vysvobod' mne z nich a spasiž mne, Blahý, jako
Lidumil.

»I nyní...«

Přeslavnou Matku Boží, nad anděly světější, neustále opěvujeme, vyznávající srdcem i ústy tuto Bohorodici, neboť nám vpravdě porodila Boha vtěleného a modlí se bez přestání za duše naše.

V úterý a ve čtvrtek večer; hlas 8.:

Pane, ty víš, že neviditelní nepřátelé moji neusínají; nemohoucnost bídného těla mého znáš, Tvůrce můj. Proto tedy do rukou tvých poroučím ducha svého, skryj mne pod křídly dobroty tvé, abych nikdy neusnul spánkem *věčné* smrti. Oči mysli mé osvětľ, abych zalíbení našel v Božských slovech tvých, a podzdvihni mne v čas příhodný k oslavování tebe, neboť ty jediný jsi Dobrý a Lidumil.

Stíšek: Shlédni a vyslyš mne, Hospodine, Bože můj.

Soud tvůj bude strašný. Vždyť andělé tam stanou, lidé budou přivedeni, knihy otevřeny, skutky zpytovány, myšlenky *mučivě* odhaleny. Jaký bude soud pro mne, který jsem byl v hříchu počat? Kdo mi uhasí oheň?, kdo mi osvítí tmu?, jestli ty se nade mnou nesmiluješ, Pane, jako Lidumil?

»Sláva...«

Daruj mi slzy, Bože, jako tenkrát ženě hříšnici. Učiň mne hodným, abych jimi smáčel nohu tvou já, jehož jsi z cesty klamu vysvobodil; a jako myro voňavé tobě přinesl život čistý, jaký vzniká z pokání. Kéž i já uslyším vytoužený hlas tvůj: Víra tvá spasila tě, jdi v pokoji.

»I nyní...« (*Bohorodičen*)

Maje naději nezahanbitelnou v tobě, Bohorodice, zachráním se. Získav tvoje zastání, Přechistá, nezaleknu se. Odeženu nepřátele své a zvítězím nad nimi; jedinou zbrojí, v níž se oději,

bude záštita tvá a všemocná pomoc tvá. V modlitbě své volám k tobě: Vládkyně, spasiž mne přímluvami svými a pozdvihni mne z temného spánku, abych oslavoval tebe; mocí z tebe vtěleného Syna Božího.

Po troparu svátku se pokračuje zde:

Hospodi, pomiluj. (*Čtyřicetkrát*)

Sláva Otcí i Synu i Svatému Duchu. I nyní i vždycky až na věky věkův. Amen.

Tebe nad cherubíny ctěnější a nad serafíny bez přirovnání slavnější, bez porušení Boha Slovo porodivší, pravou Bohorodici velebíme.

Kněz vychází před zavřené královské dveře.

Diakon vychází severními dveřmi, s orarem v pozdvižené pravici zvolá před otevřenými královskými dveřmi:

Diakon (nebo žalmista): Jménem Páně požehnej, otče. (Diakon se přežehná, ukloní se lidu a posléze odchází zpět do oltáře.)

Kněz: Na přímluvy svatých Otců našich, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, smiluj se nad námi.

Žalmista: Amen.

Kněz čte modlitbu sv. Basila Velikého:

Hospodine, Pane, který jsi nás vysvobodil od všeliké střely létající ve dne, zachraň nás též od všeho, co se plíží ve tmě. Přijmi večerní žertvu pozdvižení rukou našich. Učiň nás hodnými, abychom čas vlády noci bez poklesků překonali, uniknuvše zkouškám zlých *běsů*. Vysvobod' nás od všelikého zmatení a úzkosti, které k nám od ďábla přicházejí. Duším našim daruj lítost a myšlenkám našim péči o zodpovídání se na hrozném a spravedlivém soudu tvém. Bázeň před tebou připevni k našim tělům a umrtvi údy naše jsoucí z tohoto světa; nechť jsme i v tišině spánku osvícováni zřením soudů

tvých. vzdal od nás všeliké nepatřičné touhy či představy a škodlivé chťice. Postav nás v čas modlitby upevněné ve víře a prospívající v zachovávaní tvých přikázání; milostivostí a dobrotou jednorozeného Syna tvého, s nímž blahosloven jsi s přesvatým a oživujícím Duchem tvým, nyní i vždycky až na věky věkův. Amen.

Kněz se vrací do oltáře.

Diakon zavírá svaté dvěře.

Hned nato žalmista: Pojd'te, pokloňme se ... (S poklonami; třikrát)

Dále **žalm 50.** (51.):

Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého a podle množství slitování svých očisti nepravost mou. Dokonale omyj mne od nepravosti mé a od hříchu mého očisti mne. Neboť nepravost svou já znám, a hřích můj přede mnou je vždycky. Proti tobě samému jsem zhřešil, a co zlé je před tebou, učinil jsem; takže spravedlivé budou rozsudky tvé a zvíťežíš, až budeš soudit. Neboť hle, v nepravostech jsem byl zplozen a v hříších počala mne matka moje. Ty však pravdu sis zamiloval, tajemství velemoudrosti své a to, co je v ní skryto, jsi mi zjevil. Skropíš mne yzopem, a očištěn budu; omyješ mne, a stanu se bělejší než sníh. Sluchu mému radost a veselí dáš – zaradují se kosti ponížené. Odvrať obličej svůj od hříchu mých a očisť všechny nepravosti mé. Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v nitru mém. Neodvrhuj mne od tváře své a Ducha tvého svatého neodnímej ode mne. Navrať mi radost spasení tvého a Duchem panujícím upevni mne. Naučím provinilce cestám tvým, a bezbožníci se obrátí k tobě. Zbav mne *viny za prolévání krve*, Bože, Bože spasení mého!, a můj jazyk s veselím bude oslavovat spravedlnost tvou. Hospodine, rty mé otevři, a ústa má zvěstovat budou chválu tvou. Neboť kdybys byl chtěl oběť, pak bych ji dal; leč v zápalných obětech nemáš zalíbení. Obětí Bohu *milou* je duch

zkormoucený, srdcem zkroušeným a pokorným Bůh nepohrdne. Prokaž dobrodiní Sionu, Hospodine, v zalíbení svém; nechť zbudovány jsou zdi jerusalemské. Tehdy zalíbíš sobě oběť spravedlnosti, žertvu a celopaly; tehďáž beránky na oltář tvůj klásti budou.

Žalm 101. (102.):

Hospodine, vyslyš modlitbu mou, kéž k tobě dolehne volání mé! Neodvracej tváře své ode mne v den trápení mého. Přikloň ucho své ke mně, v den, kdy vzývati budu tebe, rychle vyslyš mne. Neboť prchají jako dým dny mé, a kosti moje vyschlé jsou jako suché klestí. Posečen jsem jako tráva a srdce mé je vyprahlé, takže i jíst chléb svůj jsem zapomněl. Od hlasitého nářku svého vyzáblý jsem na kost. Podobám se pouštnímu ptáku, jsem jako sova v noci v rozvalinách domu. Nespál jsem, byv jako ptáče osamělé na střeše. Každý den mne tupí nepřátelé moji a ti, kteří mne „vychvalují“, proklínají mne. Popel jím jako *svůj* chléb, nápoj slzami si ředím, kvůli hněvu tvému a pro tvé rozlícení, neboť pozdvihl *ses proti mně* a srazil jsi mne. Moje dny jsou jako stín nachýlený, a já vyschl jako seno. Ty však, Hospodine, na věky zůstáváš, a památka tvoje *trvá* od pokolení do pokolení. Ty povstaneš, slituješ se nad Sionem, neboť čas jest projevit nad ním milosrdenství; vždyť nadešla *vhodná* chvíle. Služebníkům tvým milý je totiž každý kámen jeho, i nad prachem jeho mají lítost. A zaleknou se pohané jména Hospodinova a všichni králové země *báti se budou* slávy tvé. Vzbuduje Hospodin Sion a ukáže se ve slávě své. Shlédl na modlitbu ponížených a nezamítl prosby jejich. Nechť zapsáno jest toto pro pokolení následující, aby budoucí lid velebil Hospodina. Jelikož sklonil se Hospodin s výsosti svaté své, Hospodin s nebe na zemi shlédl, aby vyslyšel sténání vězňů, rozvázal *pouta* synů umrtvených, aby zvěstovali na Sionu jméno Hospodinovo a chválu jemu v Jerusalemě, až

shromáždí se spolu národy i králové, aby sloužili Hospodinu. Privil *tento ubožák* Jemu, když býval v *plné* síle své: „Pověz, kolik dnů mi zbývá, uprostřed mých dnů neber mne *odtud*.“ Na pokolení a pokolení jsou léta tvá: na počátku jsi, Hospodine, zemi založil a dílem rukou tvých jsou nebesa. Ona pomínou, ty však *navždy* zůstáváš. Všechna *tato díla* jako roucho zvetšejí, jako oděv je svineš a vše se změní. Leč ty jsi stále týž, a léta tvá nikdy nepřestanou. Synové služebníků tvých usadí se *zde* a potomstvo jejich upevněno bude na věky.

Kněz (může i žalmista) čte **modlitbu Manassese, krále judského**, při níž je v době velkopostní zvykem klečet:

Hospodine, Vševládce, Bože otců našich, *Bože* Abrahámův, Izákův a Jákobův i potomstva jejich spravedlivého, kterýž jsi stvořil nebe i zemi ve vši kráse jejich, kterýž jsi spoutal moře slovem příkazu svého, uzavřel jsi propast a zapečetil ji strašným a slavným jménem svým, jehož se vše bojí: i mocnosti tvé *nebeské* třesou se před tváří *tvou*, neboť nikdo neobstojí před velikolepostí slávy tvé a nesnesitelný je hněv tvůj nad těmi, kdož se prohřeší proti příkazu tvému. Bezměrná a neprobadatelná je milost zaslíbení tvých, neboť ty jsi Pán nejvyšší, milosrdný, dlouhotrpělivý a mnohomilostivý, a cítíš lítost nad špatnostmi lidí. Ty, Hospodine, podle hojnosti dobrotivosti své, zaslíbil jsi *možnost* pokání a odpuštění těm, kteří zhřešili proti tobě; a v hojnosti slitování svých určil jsi pokání hříšníkům, aby spaseni byli. Neustanovil jsi, Hospodine, Bože mocností, totiž pokání pro spravedlivé: Abraháma, Izáka a Jákoba, kteří neprovinili se proti tobě. Mně hříšnému uložil jsi pokání, jelikož převýšila prohřešení má množství písku mořského. Rozmnožila se nepravost má, Hospodine, rozmnožila se má přestoupení, a nejsem hoden vzezřítí a pohlédnout na výsost nebeskou pro *veliké* množství nespravedlností svých. Zkroucen jsem mnohými okovy železnými, abych nepo-

Velké povečeří

vyšoval hlavy své, a není pro mne úlevy; jelikož rozhněval jsem prchlivost tvou; co zlé je před tebou, učinil jsem, nekonav vůli tvou, a přikázání tvých jsem nezachovával. A nyní skláním kolena srdce svého, žádaje od tebe dobrotivosti *tvé*; zhřešil jsem, Hospodine, zhřešil jsem a nepravosti své znám, leč v modlitbě prosím: *Daru* mi úlevu, Hospodine, ulehči mi a nezahubiž mne s nepravostmi mámi. Nechovej na věky nevraživost ke mně kvůli zlu, *co jsem páchal*, neodsuzuj mne *pro ně* do podsvětí. Vždyť ty jsi, Bože, Bůh kajícníků; na mně zjevíš všechnu dobrotivost svou, když spasíš mne, ač nehoden jsem, podle hojnosti milosti své; a já chváliti budu tebe bez ustání *po všechny* dny života svého; neboť tebe opěvují všechny mocnosti nebeské a tvá jest sláva, na věky věkův. Amen.

Trojsvatá píseň (se třemi poklonami) až **po Otče náš.**

A následují níže uvedené tropary
(*hlas 6.*):

Diakon otevírá svaté dvěře. Zpívá se **kondak svátku**. Pak hned následuje »Hospodi, pomiluj« (40krát), jak je uvedeno dále níže.

Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi, neboť žádné omluvy nevědouce, tuto modlitbu tobě, jako Pánu svému, my hříšníci přinášíme, smiluj se nad námi.

»**Sláva...**«

Pane, smiluj se nad námi, neboť v tebe doufáme. Nehněvej se na nás velmi, aniž rozpomínej se na hříchy naše, ale pohleď i nyní jako milosrdný *na nás* a zbav nás nepřátel našich; neboť tys Bůh náš a my lid tvůj, všichni dílo rukou tvých a jméno tvé vzýváme.

»**I nyní...**«

Bránu milosrdenství otevři nám, požehnaná Bohorodice, abychom doufajíce v tebe nezahynuli, ale osvobozeni byli tebou od *všeliké* bídy, ježto jsi spása pokolení křesťanského.

Po kondaku svátku se pokračuje zde:

Hospodi, pomiluj. (*Čtyřicetkrát*)

»**Sláva... I nyní...**«

Tebe nad cherubíny ctěnější ...

Kněz vychází před zavřené královské dveře.

Diakon vychází severními dveřmi, s orarem v pozdvižené pravici zvolá před otevřenými královskými dveřmi:

Diakon nebo žalmista: Ve jménu Páně požehnej, otče. (Diakon se přezehná, ukloní se lidu a odchází zpět do oltáře.)

Kněz: Na přímluvy svatých otců našich, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, smiluj se nad námi. Amen.

Kněz čte modlitbu:

Vládce, Bože, Otče všemohoucí, Pane, Synu jednorozený, Ježíši Kriste, a Svatý Duchu, jediné Božství, jediná Sílo, smiluj se nade mnou hříšným a skrze tobě známé soudy spasiž mne, nehodného služebníka svého, neboť blahosloven jsi na věky věkův.

Žalmista: Amen.

Kněz se vrací do oltáře.

Diakon zavírá svaté dveře.

Žalmista: Pojd'te, pokloňme se ... (Třikrát)

Poté **žalm 69.** (70.):

Bože, na pomoc mi pospěš, Hospodine!, neprodlévej pomoci mi. Ať se zahanbí a zastydí, kdož hledají duše mé. Kéž táhnou zpět

s hanbou, kdož mi přejí zlého! Rychle ať se obrátí nazpátek se studem, kdož mi říká: „Dobře ti tak!“ Ať jásá a plesá z tebe každý, kdož hledá tebe, Bože. Ať neustále říká: „Hospodin budiž veleben!“ kdo miluje tvou spásu. Já pak chudý jsem a ubohý, Bože, přispěj mi na pomoc. Pomoc má a vysvoboditel můj jsi ty, Hospodine, neprodlévej.

Poté **žalm 142.** (143.):

Hospodine, vyslyš modlitbu mou, pro pravdu svou pozoruj prosby mé. Vyslyš mne pro spravedlnost svou. A nevcházej v soud se služebníkem svým, neboť není spravedliv před tebou nižádný z živých. Neboť stíhá nepřítel duši mou, ponížil až k zemi život můj; vsadil mne do temnoty, jako *jsou* ti, kteří od věků zemřeli. Sklíčen je ve mně duch můj a neklidné je ve mně srdce moje. Vzpomínám na dny dávné, učím se ze všech skutků tvých, v dílech rukou tvých nalézám poučení. Vztahuji k tobě *v modlitbě* ruce své, duše má žízní po tobě jako vyprahlá země. Rychle mi popřej sluchu, Hospodine, *neboť* duch můj prchá. Neodvracej tváře své ode mne, *jinak* budu podoben těm, kteří do hrobu klesli. Dej, ať uslyším z jitra o milosti tvé, neboť v tebe doufám. Ukaž mi cestu, Hospodine, po které mám kráčet, neboť k tobě povznáším se v duši své. Zapuď ode mne nepřátele mé, neboť k tobě se utíkám. Nauč mne plnit vůli tvou, neboť Bůh můj jsi ty. Duch tvůj dobrý povede mne do země spravedlnosti. Pro jméno své, Hospodine, život mi daruješ ve spravedlnosti své, vyvedeš ze soužení duši mou. A v milosti své vyhladiš nepřátele mé a zničíš všecky, kdož mne utlačují, neboť jsem služebník tvůj.

Žalmista čte **velké slavosloví:**

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle. Chválíme tebe, blahoslovíme tebe, klaníme se tobě, oslavujeme tebe. Díky vzdáváme tobě pro velikou slávu tvou.

Velké povečeří

Hospodine, Králi nebeský, Bože Otče vševládce, Hospodine, Synu jednorozený, Ježíši Kriste, a Duchu Svatý. Hospodine Bože, Beránku Boží, Synu Otce, jenž snímáš hřích světa, smiluj se nad námi. Jenž béřeš *na sebe* hříchy světa, přijmi prosbu naši. Jenž sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi. Neboť tys jediný svatý, tys jediný Pán, Ježíš Kristus, ve slávě Boha Otce, amen.

Každé noci tě budu blahosloviti a velebiti jméno tvé na věky, a na *všechny* věky věkův. Hospodine, tys byl útočiště naše od pokolení do pokolení. Privil jsem: Hospodine, smiluj se nade mnou, uzdrav duši mou, neboť jsem zhřešil tobě. Hospodine, k tobě jsem se utekl, naučiž mne plnit vůli tvoji, neboť tys Bůh můj. U tebe jest pramen života, ve světle tvém uzřím světlo. Uštedři milost svou těm, kteří poznali tebe.

Dále:

Dejž, Hospodine, abychom noc tuto bez hříchu strávili. Blahosloven jsi, Hospodine, Bože otců našich, a chváleno a oslavováno jest jméno tvé na věky, amen.

Budiž, Hospodine, milost tvá s námi, jakož doufali jsme v tebe. Blahosloven jsi, Hospodine, naučiž mne spravedlnostem tvým. Blahosloven jsi, Vládce, dejž mi rozumět spravedlnostem tvým. Blahosloven jsi, Svatý, osvěť mne spravedlností tvou. Hospodine, milost tvá jest na věky, nepovrhuj dílem rukou svých. Toběť náleží chvála, tobě náleží píseň, tobě sláva náleží, Otcí i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, a na věky věkův, amen.

Ve dny svaté čtyřicátnice po prvním týdnu velkopostním, když se už nečte kánon sv. Ondřeje Krétského, se na tomto místě čte **žalm 69./70.** (který je uveden na začátku služby před kánodem sv. Ondřeje). Následně pak ihned

Při sváteční službě se na tomto místě začínají číst **litijní stichiry, koná se litije, požehnání chlebů** (jako při velké večerní), poté se zpívá »Budiž jméno Hospodinovo...« a po »Požehnání Hospodinovo na vás...« se začíná

Velké povečeří

**kánon řadovému svatému nebo
Bohorodici.**

číst šestizalmí a jitrní bohoslužbou se pokračuje ve svátečním všenočním bdění. Tím povečeří skončilo.

Po ukončení kánonu a troparů se čte
trojsvatá píseň až po Otče náš.

Pak zpíváme hlasitě a pomalu (táhle) píseň ze žalmu 150.; (střídavě oba klirosy) na hlas 6.:

Pane mocností, budiž s námi, pomocníka jiného mimo tebe v soužení nemáme. — Pane mocností, smiluj se nad námi.

(Dvakrát)

1 Chvalte Boha ve svatých jeho, chvalte Ho na nebesích, *všechny* mocnosti Jeho. — Pane mocností, budiž s námi...

2 Chvalte Ho pro sílu Jeho, chvalte Ho pro nesmírnou velikost Jeho. — Pane mocností, budiž s námi...

3 Chvalte Ho hlasem trouby, chvalte Ho harfou i citarou. — Pane mocností, budiž s námi...

4 Chvalte Ho na tympánech a sborem. Chvalte Ho strunami a flétnou. — Pane mocností, budiž s námi...

5 Chvalte Ho na cimbálech zvučných. Chvalte Ho cimbály hlasitými. — Pane mocností, budiž s námi...

Zpívají všichni:

Chvalte Boha ve svatých jeho, chvalte Ho na nebesích, *všechny* mocnosti Jeho. — Pane mocností, budiž s námi...

»**Sláva...**«

Pane, kdybychom svaté tvé za přímluvce neměli, a dobrotivost tvá se nad námi nesmilovávala, jak bychom směli opěvovat

tebe, Spasitele, jehož andělé slavosloví neustále? Zpytovateli *lidských* srdcí, slituj se nad dušemi našimi.

»**I nyní...**«

Mnohá jsou provinění má, Bohorodice, k tobě se utíkám, Čistá, spasení si žádaje. Navštiv nemocnou duši mou, jediná blahoslovená, a pros Syna svého a Boha našeho, aby udělil mi odpuštění hrozných skutků mých.

Nejsvětější Bohorodice, neopouštěj mne v čase života mého, pod lidskou ochranu mne nesvěřuj, ale sama se zastávej mne a smiluj se nade mnou.

Všechnu naději svou v tebe jsem složil, Matko Boží, ochraňuj mne pod záštitou svou.

Hospodi, pomiluj. (*Čtyřicetkrát*)

V každé době a každou hodinu, na nebi i na zemi uctívány a oslavovaný Kriste, Bože, dlouhoshovívavý, mnohomilostivý, mnohomilosrdný, kterýž spravedlivé miluješ a nad hříšníky se smilováváš, jenž všechny zveš ku spasení pro zaslíbení budoucích blah; ty sám, Hospodine, přijmi v tuto hodinu i naše modlitby a veď život náš k *naplňování* příkázání tvých. Posvěť duše naše, těla očisť, myšlení uprav, očisť mysl a vysvobď nás od všelikého soužení, zla i bolesti. Ohrad' nás svatými tvými anděly, abychom šikem jejich ochránění a vedení dosáhli jednoty víry a poznání nepřístupné slávy tvé, neboť blahosloven jsi na věky věkův. Amen.

Hospodi, pomiluj. (*Třikrát*)

»**Sláva... I nyní...**«

Tebe nad cherubíny ctěnější a nad serafíny bez přirovnání slavnější, bez porušení Boha Slovo porodivší, pravou Bohordici velebíme.

Velké povečeří

Ve jménu Páně požehnej, otče.

Kněz vychází před královské dveře.

Kněz: Bože, slituj se nad námi, požehnej nám, rozjasni tvář svou na nás a smiluj se nad námi.

Amen.

Následují **tři velké poklony s modlitbou sv. Efréma Syrského:**

Pane a Vládce života mého, chraň mne od ducha lenosti, sklíčenosti, panovačnosti a prázdnomluvnosti. *(Poklona)*

Ducha pak čistoty, pokory, trpělivosti a lásky uděl mi, služebníku svému. *(Poklona)*

Ó Pane a Králi, dejž, abych viděl provinění svá a neodsuzoval bratra svého, neboť tys blahosloven na věky věkův. Amen. *(Poklona)*

Dále 12 malých poklon s modlitbou:

Bože, očistiž mne hříšného a smiluj se nade mnou.

A opět modlitba sv. Efréma Syrského s jednou velkou poklonou na konci:

Pane a Vládce života mého ...

Žalmista: Amen.

Následuje: trojsvatá píseň (se třemi poklonami) až po Otče náš.

Hospodi, pomiluj. *(Dvanáctkrát)*

Kněz čte před ikonou Bohorodice prosebnou modlitbu k přesvaté Bohorodici – od Pavla, mnicha obydlí Euergetidy (řečené: dobročinné):

Neposkvrněná, nevinná, neporušená, přečistá Panno bezúhonná, Boží nevěsto, Vládčyně, jež jsi Boha Slovo přeslavným porozením svým s lidmi sjednotila a nad *porušenou* přirozenost našeho rodu se povznesla a s nebeským se spojila, která jsi beznadějných jediná naděje, a zápasících pomoci, pohotová zastávkyně k tobě se utíkajících, a všech křesťanů útočiště, nezoškliv si mne hříšného, který se poskvrnil nečistými myšlenkami a řečmi, a skutky sebe neužitečným učinil, a rozum lenivosti a světským rozkoším zotročil. Ale jako Matka lidumilného Boha, lidumilně slituj se nade mnou hříšným a nevěrným, a přijmi moje modlitby, jež tobě přináším z poskvrněných úst mých; a Syna svého, a našeho Vládce a Pána, s použitím své mateřské smělosti pros, aby otevřel i mně lidumilné nitro svého dobra, a nepřihlížeje k mým nesčíslným prohřešením, obrátil mne ku pokání a učinil věrným plnítelem příkázání jeho. A zastávej se mne vždy jako milostivá, milosrdná a dobro milující, v nynějším žití vroucná zastávkyně a pomocnice, nepřátelské útoky zahánějící, a ku spasení mne přivádějící, i v čase smrti mé ubohou duši mou zachovávající, a temné tváře zlých bůů od ní do dále zahánějící, v strašný pak den soudu od věčných muk mne vysvobozující, a jako dědice nevýslovné slávy Syna tvého a Boha našeho mne ukazující. Toho ať dosáhnu, Vládčyně moje, přesvatá Bohorodice, tvým prostřednictvím a zastáním, blahodátí a lidumilností jednorozeného Syna tvého, Pána i Boha a Spasitele našeho Ježíše Krista, jemuž náleží všechna sláva, čest a klanění, s bezpočátečním Otcem jeho a přesvatým, blahým a životodárným Duchem jeho, nyní i vždycky až na věky věkůů, amen.

Velké povečeří

Kněz čte před ikonou Spasitele další modlitbu – k Pánu našemu Ježíši Kristu (od mnicha Antiocha):

A dejž nám, Vládce, ke spánku se chystajícím, klid těla a duše a uchraň nás od temného snu, hříšného, a ode všech temných nočních rozkoší. Zkroť útoky vášní, uhas žhavé střely ďáblů, jimiž se na nás sápe jeho klam. Těla našeho vzpoury zažeh a všechno smýšlení naše pozemské i tělesné utiš. A daruj nám, Bože, mysl bdělou, myšlenky čisté, srdce strážlivé, sen lehký a bez všech ďábelských přeludů. Postav nás v čas modlitby upevněné v příkázáních tvých a pamatování na soudy tvé v sobě neochvějně udržující. Celonoční slavosloví nám daruj, abychom pěli, blahorečili a slavili přečestné a velikolepé jméno tvé, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky až na věky věkův, amen.

Přeslavná vždycky Panno, Matko Krista Boha, přines naši modlitbu Synu tvému a Bohu našemu, aby skrze tebe spasil duše naše.

Další modlitba – od sv. Joannikia:

Nadějí mou je Otec, útočištěm mým Syn, záštitou mou Duch Svatý. Trojice svatá, sláva tobě!

Žalmista: »Sláva... I nyní...«

Hospodi, pomiluj (*tříkrát*). Požehnej!

A nato kněz (obrácen k věřícím) říká nad námi, k zemi skloněnými (místo propuštění):

Vládce mnohomilostivý, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, na přímluvy nejčistší Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie, mocí uctívaného a životodárného Kříže, zastáním úctyhodných nebeských mocností beztělesných, důstojného slavného proroka, předchůdce a křtitele Jana, svatých

Velké povečeří

slavných a všechvalných apoštolů, svatých slavných a vítězných mučedníků, ctihodných a bohonosných otců našich, svatých a spravedlivých bohorodičů Joakima a Anny, i všech svatých tvých, učíš modlitbu naši sobě příjemnou. Daruj nám odpuštění prohřešení našich. Ochraňuj nás pod záštitou křídel svých. Zapuď od nás každého nepřítele a odpůrce, daruj mír našemu životu. Pane, smiluj se nad námi i nad světem svým, a spasiž duše naše jako Blahý a Lidumil. Amen.

Představený také vykoná zemní poklonu a říká bratřím:

Požehnejte, otcové svatí, odpusťte mě, hříšnému.

A bratři nato: Bůh ti odpusť, otče svatý.

Kněz praví: Pomodleme se za metropolitu našeho vladyku (*řekni jméno*) i za episkopa našeho vladyku (*řekni jméno*).

Hospodi, pomiluj. (*Stále opakovat – průběžně.*)

Za vlast naši, představitele státu i vojsko jeho.

Za otce našeho (*řekni jméno*) a všechno bratrstvo naše v Kristu.

Za nenávidící i milující nás.

Za dobrodince naše i sloužící nám.

Za ty, kteří uložili nám nehodným modliti se za ně.

Za vysvobození zajatých.

Za otce a bratry naše, kteří odešli.

Za ty, kteří se po moři (i ve vzduchu) plaví.

Za ty, kteří v nemocích leží.

Pomodleme se i za hojnost plodů zemských.

I za všechny duše křesťanů pravoslavných.

Velké povečeří

Velebme pravoslavné archijereje a dobrodince svatého chrámu tohoto (svatého monastýru tohoto).

Rodiče naše a všechny, kteří nás předešli, *zesnulé* pravoslavné otce a bratry naše, zde a všude jinde ležící.

Představený: Rceme i sami za sebe.

Hospodi, pomiluj. (*Třikrát*)

Nakonec představený dí: Na přímluvy svatých Otců našich, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, smiluj se nad námi.

Bratři poté začínají (z pravého i levého sboru) podle řádu, jeden po druhém, konat poklonu, prosit a přijmout odpuštění od představeného, řkouce:

Požehnej, otče svatý, a odpusť mně hříšnému. (Odpusť mi, otče svatý, ... atd.)

Představený stojí uprostřed chrámu, dokud se vše neskončí. Přijavše odpuštění od představeného, odebíráme se do svých kelíí, říkajíc tuto modlitbu, kterou má pronášet každý člověk:

Odpusť, Hospodine, Lidumile, těm, kteří nás nenávidí a ubližují nám. Dobře čin těm, kdož nám dobře činí. Bratřím a příbuzným našim daruj, oč prosí ke spáse, a život věčný. Navštiv nemocné a daruj jim uzdravení. Pomáhej plavícím se po moři (i ve vzduchu). Cestuj s cestujícími. Pravoslavným křesťanům pomáhej k vítězství. Sloužícím nám a dobrodincům našim daruj odpuštění hříchů. Podle velikého milosrdenství svého smiluj se nad těmi, kteří uložili nám, nehodným, modliti se za ně. Pamatuj, Pane, na dříve zesnulé otce i bratry naše a upokoj je tam, kde září světlo tváře tvé. Pamatuj na naše bratry, kteří jsou v zajetí, a vysvobod' je z každého protiventství. Rozpomeň se na ty, kteří přinášejí dary a dobrodiní činí ve svatých chrámech tvých, a dej jim, oč prosí ke spasení, a život věčný. Pamatuj, Hospodine, i na nás,

Velké povečeří

ponížené, hříšné a nehodné služebníky tvé, a prosviť naši mysl světlem poznání tvého, uveď nás na stezku *plnění* přikázání svých; na přímluvy přečisté Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie i všech svatých svých; neboť blahosloven jsi na věky věkův. Amen.

Konec velikého povečeří